

KOOSTÖÖ SPORDIALALIITUDEGA 2026

NÕUDED JA OOTUSED

Eesti Antidopingu ja Spordieetika Sihtasutuse (EADSE) põhikirjaliseks eesmärgiks on edendada Eestis diskrimineerimisvaba, eetilist, ausat sporti, sh aidata kaasa:

- (a) dopingu kasutamise ennetamisele;
- (b) spordivõistlustega manipuleerimise ennetamisele;
- (c) diskrimineerimise, väärkohtlemise, ahistamise jm ennetamisele spordis;
- (d) spordivõistlustel osalejate turvalisuse tagamisele;
- (e) muude spordis esinevate spordi ausust ohustavate probleemide lahendamisele.

EADSE esitab Eesti Olümpiakomiteele kord aastas (oktoobris) spordialaliidu rahastamisotsuste sisendiks hinnangu spordialaliidu ennetustegevuse kohta dopingu, spordivõistluste manipuleerimise ja väärkohtlemise vastases võitluses. Spordialaliit kaotab kuni 3,5 punkti, kui EOK moodustatud spordialaliidu toetuse taotlusvooru hindamiskomisjon hindab EADSE ettepanekul spordialaliidu tegevust puudulikuks või mitterahuldavaks.

Hindamine põhineb järgmistel tegevustel ja meetmetel:

- Eesti tiitlivõistlustele on EADSE-lt tellitud dopinguproove – **1 punkt**
- Antidopingu koolitused on läbi viidud – **0,5 punkti**
- Väärkohtlemise ennetamise koolitused on läbi viidud – **0,5 punkti**
- Spordivõistluste manipuleerimise ennetamise koolitused on läbi viidud – **0,5 punkti**
- Kehtivad väärkohtlemise vastased eeskirjad – **0,5 punkti**
- Kehtivad spordivõistluste manipuleerimise vastased eeskirjad – **0,5 punkti**

Hindamisel arvestatakse nii tegevuste toimumist kui ka nende vastavust rahvusvahelistele põhimõtetele ja EADSE soovitudele.

Allpool kirjeldame EADSE-poolseid nõudeid ja ootusi spordialaliitudele ennetustegevuste alases koostöös. Hetkeolukorra kaardistamiseks on koostatud kontrollnimekiri, mille alusel saab planeerida edasisi tegevusi.

1. DOPINGUVASTANE ENNETUSTÖÖ

Riigieelarvest või EOK-lt rahalise toetuse tingimusena peab spordialaliit tegema koostööd EADSE-ga maailma dopinguvastase koodeksi ja teiste spordivaldkonna konventsioonide järgimisel. Iga Eestis tegutsev spordialaliit on kohustatud täitma ja järgima WADA dopinguvastast programmi ning Eesti-siseseid regulatsioone ja juhiseid. **Nimetatud sätted tuleb lisada oma kehtivatesse dokumentidesse (vt. [Eesti dopinguvastased reeglid 2021](#)).**

Spordialaliidu kohustused:

1. Tellida EADSE-lt dopingutestide läbiviimine Eesti-sisestel tiitlivõistlustel ja/või võistlusvälisel perioodil.
2. Fikseerida võistluste üldjuhendis ja/või litsentsi andmise tingimustes märkus dopingukontrollile allumise ja dopinguvastaste reeglite teadmise ja järgimise kohta (nt iga registreerunud sportlane peab olema valmis dopingukontrolliks. Dopingkontrollist keeldumist või dopingukontrollist kõrvalehoidmist käsitletakse dopingureegli rikkumisena);
3. Anda infot rahvusvaheliste võistluste Eestis toimumise kohta (koos rahvusvahelise spordialaliidu testimisnõuetega) **soovituslikult 3 kuud** enne võistluse toimumist; infot Eesti meistri- jm tiitlivõistluste toimumise kohta võistluskalendri kinnitamisel, testimise tellimust hiljemalt 1 kuu enne võistluse toimumist;
4. Võistluspaigas dopingukontrolli ruumi võimaldamine EADSEle (nõuded ruumile EADSE [kodulehel](#));
5. Kommunikeerida RTP sportlastele asukohainfo täitmise kohtustust.

EADSE poolt pakume:

- infot spordialaliidu sportlaste RTP-sse kuulumise kohta (teavitus alaliidule sportlase RTP-sse lisamisel või sealt eemaldamisel; nimekiri on kättesaadav ka EADSE [kodulehel](#))
- registreeritud testimisbaasi RTPsse kuuluvate sportlaste võistlusvälist testimist vastavalt rahvusvahelisele testimisstandardile;
- tuge sportlastele ADAMSi täitmise ja antidopingu reeglite täitmise osas;
- dopingukontrolli aruannet võistlussiseste testide läbiviimise ja tulemuste kohta;
- [Ravimiotsingu](#) moodulit ravimite lubatavuse hindamiseks ning lisanõustamist (proviisori konsultatsiooni);
- raviotstarbelise kasutamise erandi ehk TUE [taotlemisel](#) igakülgset abi ja nõustamist.
- Antidopingu e-koolituse kursust EADSE [kodulehel](#) – nii sportlastele kui treeneritele jm tugipersonalile. Treeneritele tagab kursuse läbimine 2 täienduskoolituse punkti.

2. SPORDIVÕISTLUSTEGA MANIPULEERIMISE VASTANE ENNETUSTÖÖ

Spordialaliidu kohustused

1. Kehtestada spordivõistlustega manipuleerimise vastased reeglid ja sanktsioonid. Vt ESER;
2. Avalikustada reeglid spordialaliidu kodulehel, millest teavitada EADSEt;
3. Määrata spordivõistlustega manipuleerimise ennetamise kontaktisiku, kelle nimi ja kontaktandmed edastada EADSEle;
4. Edastada täiendavalt infot spordivõistlustega manipuleerimise ennetamist, sh panustamist oma spordiala võistlustele (sh oma mängudele), võistluste siseinfo jagamist jne.

EADSE poolt pakume

- näidisreegleid ja vajadusel tuge spordialaliidu oma reeglite välja töötamisel ja täiendamisel;
- tuge juhtumite lahendamisel, sh analüüsi juhtumi kvalifitseerimisel ja koostööd edasisel menetlemisel;

- kokkuleppemängude ennetamise e-kursust kahes keeles (eesti, inglise) EADSE [kodulehel](#) – nii sportlastele kui treeneritele jm tugipersonalile. Treeneritele tagab kursuse läbimine 1 täienduskoolituse punkti.

3. VÄÄRKOHTLEMISE ENNETAMINE (SPORDITURVALISUS)

Spordialaliidu kohustused

1. Laste ja noorte väärkohtlemise ennetamiseks kehtestatakse kodukord (täita ESERi miinimumnõuded), sh spordipersonali käitumisjuhend ning juhtumite lahendamiseks distsiplinaarmenetluse kord (kaheastmeline), mis edastatakse EADSEle;
2. Tutvustatakse ESERit, ülalnimetatud juhendit ja/või korda kõigile spordialaliidus tegutsevatele töötajatele ning edastatakse see teadmiseks ja järgimiseks oma liikmesklubidele;
3. Määratakse spordiala sisene usaldusisik ja EADSE kontaktisik, kelle nimi ja kontaktandmed edastada EADSEle.
4. Avalikustatakse juhend ja kord oma kodulehel, millest teavitada EADSEt;
5. Iga-aastaselt (hiljemalt oktoobriks) tuleb teavitada EADSEt alaliidupoolsetest kontaktisikutest ja läbiviidavatest tegevustest väärkohtlemise ennetamiseks.

EADSE poolt pakume:

- tuge spordialaliidu/klubi juhiste ja distsiplinaarmenetluse korra väljatöötamisel;
- konsultatsioone juhtumite kvalifitseerimiseks;
- tuge juhtumite lahendamisel, sh analüüsi juhtumi kvalifitseerimisel ja koostööd edasisel menetlemisel;
- väärkohtlemise ennetamise e-kursust EADSE [kodulehel](#) – nii sportlastele kui treeneritele jm tugipersonalile. Treeneritele tagab kursuse läbimine 2 täienduskoolituse punkti.

4. KOOLITUS-TEAVITUSTÖÖ

Spordialaliidu kohustused:

1. Korraldada või tellida EADSE-lt antidopingu, spordivõistlustega manipuleerimise ennetamise ja väärkohtlemise ennetamise kontakt- või veebikoolitusi igal kalendriaastal erinevatele sihtrühmadele tingimusel, et grupi suurus on vähemalt 20 inimest. Väiksema grupi puhul soovitame kasutada erinevaid EADSE e-kursusi. Koolituste läbimine positiivsele tulemusele kehtib kaks aastat;
2. Korraldada või tellida EADSElt antidopingu koolituse kõikidele rahvuskoondistele;
3. Julgustada spordiklubisid korraldama või tellima koolitusi erinevatel spordipahede teemadel.
4. Kajastada oma kodulehel EADSE koondinfo linki ([Aus Sport](#)).
5. Soovitada rahvusvahelise taseme ja rahvusvahelistele sportlastele WADA e-kursust [ADeL](#).

EADSE poolt pakume

- tasuta [e-kursusi](#) antidopingu, kokkuleppemängude ja väärkohtlemise ennetamise teemadel;

- tasuta antidopingualaseid koolitusi erinevatele sihtrühmadele;
- tasuta eetika, sporditurvalisuse ja väärkohtlemise ennetamise koolitusi erinevatele sihtrühmadele;
- tasuta spordivõistlustega manipuleerimise ennetamise koolitusi erinevatele sihtrühmadele;
- spordikorrupsiooni teemade laiemat avamist, sh koolitus- ja tegevusprogrammide väljatöötamist;
- asjakohast teavet sportlasele ja tugipersonalile antidopingu alaste küsimuste korral;
- ajakohastatud koondlehekülge ([Aus Sport](#)), kus on olulisim spordipahesid puudutav informatsioon;

EADSE TEGEVUSED VALDKONDADE LÕIKES

I ANTIDOPING

Dopingukontrolle viiakse Eestis läbi Maailma Dopinguvastase Agentuuri WADA koodeksi ja WADA rahvusvahelise testimisstandardi ISTI alusel, millega tagatakse, et dopingukontrolli protseduur on üle maailma ühesugune.

EADSE viib läbi dopingukontrolle nii võistlusväliselt (peamiselt registreeritud testimisbaasi RTPsse kuuluvate sportlaste hulgas), ise ning koostöös spordialaliitudega võistlussiseselt, ja teostab rahvusvahelisi tellimusi. Dopingutestide planeerimise ja läbiviimise korraldamisega tegelevad EADSEs testijuht Martin Nelis (martin.nelis@eadse.ee) ja testimise koordinaator Kadri Liivsalu (kadri.liivsalu@eadse.ee).

II SPORDIVÕISTLUSTEGA MANIPULEERIMINE

2020. aasta detsembris sõlmisid EADSE ja Kultuuriministeerium halduslepingu, mille kohaselt kohustub EADSE täitma spordiseaduse § 11¹ alusel spordivõistlustega manipuleerimise vastase **riikliku kontaktpunkti** ülesandeid. Kontaktpunkti ülesanneteks on:

- 1) asjaomastele organisatsioonidele ja asutustele spordivõistlustega manipuleerimise vastase võitlusega seotud teabe kogumine ja edastamine;
- 2) spordivõistlustega manipuleerimise vastase võitluse koordineerimine;
- 3) teabe vastuvõtmine, koondamine ja analüüsimine tavatute ja kahtlaste, Eestis toimuvate spordivõistluste kohta sõlmitud kihlvedudest ning vajaduse korral hoiatuste edastamine;
- 4) teabe edastamine võimalike rikkumiste kohta riigiasutustele, spordiorganisatsioonidele või spordikihlvedude korraldajatele;
- 5) koostöö kõigi organisatsioonide ja asjaomaste asutustega riigisisel ja rahvusvahelisel tasandil, sealhulgas teiste riikide kontaktpunktidega.

EADSE's (on riikliku kontaktpunkti koordinaatoriks) kureerib valdkonda juhtivuurija Remo Perli (remo.perli@eadse.ee; +372 502 7604).

III VÄÄRKOHTLEMINE JA AHISTAMINE (SPORDITURVALISUS)

Sihtasutuse pädevusse kuuluvad ka spordis ahistamise, ärakasutamise ja lastekaitsega seonduvad teemad, mis on 2019. aasta novembrikuu rahvusvahelisest seminarist alates pälvinud suurt avalikkuse tähelepanu. Selle raames on EADSE välja töötanud spordipersonalile käitumisjuhendi laste ja noorte väärkohtlemise ennetamiseks ning juhtumite lahendamiseks. Juhend on leitav aadressilt <https://eadse.ee/vaarkohtlemine-ja-ahistamine/> ja

on saadaval ka vene keeles. Lisaks eelnevale on EADSE välja töötanud [Vaimset, füüsilist või seksuaalset turvalisust ohustavate olukordade ennetamise ning juhtumitele reageerimise, teavitamise ja lahendamise kodukorra ja distsiplinaarmenetluse näidiskorra](#).

Väärkohtlemise ennetamine spordis on samm-sammult jõudnud spordipersonali ja treenerite huviorbiiti. Tellitakse üha enam koolitusi ja rakendatakse EADSE juhendites sätestatud. Eesti Jalgpalli Liidu [juhendmaterjal](#) lapse turvalisuse tagamiseks on hea ennetusmaterjal kõigile spordialaliitudele. Sporditurvalisuse valdkonna ennetustegevust koordineerib Ilona Kivisik (ilona.kivisik@eadse.ee; +372 5622 7405).

IV KOOLITUS-TEAVITUSTÖÖ

EADSE teostab antidopingu koolitustegevust erinevatele sihtrühmadele lähtudes WADA 2021 koolitustegevuse rahvusvahelisest standardist. 2019. aastal laiendati koolitustegevust ning lisandusid ka spordivõistluste manipuleerimisega ning väärkohtlemise ja ahistamise vastase ennetustegevusega seotud koolitusteemad. EADSE kodulehel on spetsiaalselt spordialaliitudele nende kodulehtedel kasutamiseks koondatud info- ja koolitusmaterjal koondnimetusega [Aus Sport](#).

Koolitustegevuse elluviimiseks on kinnitatud antidopingu, väärkohtlemise ennetamise kui spordivõistlustega manipuleerimise ennetamise õppekavad (2 ak ja 4 ak tundi) nii sportlastele kui tugipersonalile. Lisaks korraldab EADSE vastavalt vajadusele täienduskoolitusi erinevatel spordieetika teemadel.

EADSE koolitusjuht on Teele Tiidt (teele.tiidt@eadse.ee; +372 5343 4034).

ALLIKAD

1. [UNESCO Spordis dopingu kasutamise vastane rahvusvaheline konventsioon](#) (eestikeelne)
2. [WADA koodeks 2021](#) (eestikeelne)
3. [Eesti dopinguvastased reeglid 2021](#)
4. [WADA Keelatud ainete ja meetodite nimekiri 2026](#) (eestikeelne)
5. [WADA 2021 rahvusvaheline standard Testimine ja uurimine](#) (eestikeelne)
6. [WADA 2021 rahvusvaheline koolitustegevuse standard ISE](#) (eestikeelne)
7. [Riigikogu dokument Eesti spordipoliitika põhialused aastani 2030](#)
8. [Hea juhtimise tava spordiorganisatsioonis](#)
9. [Spordiseadus](#)
10. [Eesti Spordieetika Reeglid](#)